

Arkkipiispa Kari Mäkinen
Saarna Tampereen tuomiokirkossa 11.9.2016

Radiohartaudet 90 vuotta, 17. sunnuntai helluntaista

Luuk. 7: 11-16

Jeesus lähti Nainin kaupunkiin, ja hänen kanssaan kulkivat opetuslapset ja suuri joukko ihmisiä. Kun hän jo oli lähellä kaupungin porttia, sieltä kannettiin kuollutta, leskiäidin ainoa poikaa, ja äidin mukana oli runsaasti kaupungin väkeä. Naisen nähdessään Herran kävi häntä sääliksi, ja hän sanoi: "Älä itke." Hän meni parien viereen ja kosketti niitä, ja kantajat pysähtyivät. Hän sanoi: "Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse!" Silloin kuollut nousi istumaan ja alkoi puhua, ja Jeesus antoi hänet takaisin äidille. Kaikki joutuivat pelon valtaan ja ylistivät Jumalaa sanoen: "Meidän keskuutemme on ilmaantunut suuri profeetta. Jumala on tullut kansansa avuksi." Kun täältä Tampereen tuomiokirkosta lähetettiin ensimmäinen radiojumalanpalvelus 90 vuotta sitten, kuulijoita kirkossa olleiden lisäksi oli vähän. Radio oli tekniikan uutuuksia ja vastaanottimet harvinaisia. Saattoi olla, että joku kirkonkylän edistyksellinen kauppias sellaisen hankki ja hänen luokseen sitten pieni joukko pyhäamuna kokoontui, ainakin yhtä paljon ihmettelemään uutuuksia kuin kuuntelemaan kirkonmenoja.

Kirkonmenot rahisevasta vastaanottimesta kumminkin kuuluivat ja yhdessä ensimmäisistä lähetyksistä luettiin sama Luukkaan evankeliumin kohtaus Nainin kaupungista kuin minkä äsken luin. Kauppiaan kamarissa ja täällä tuomiokirkossa poikaansa surevan naisen tilanne oli tuttu. Sisällissodasta oli vajaa kymmenen vuotta; äidit olivat menettäneet poikiaan niin kuin Nainin leski. Murheessa ei ollut eroa, olipa luoti tullut punaiselta vai valkoiselta puolelta.

Nytkin, vaikka tekniikka on kehittynyt, on rauha ja kehittynyt sairaanhoito on pelastanut monta lasta vanhemmilleen, Nainin lesken tilanne ei ole vieras: Lapsen menettäminen on yksi raskaimmista menetyksistä, mikä ihmistä voi kohdata. Yksin jäänyt äiti, joka on menettänyt ainoan poikansa, eikä hänellä ole ketään.

Nainen itki. Muulla tavoin Luukas ei hänen tunteitaan kuvaile. Ehkä ei voikaan. Ne, jotka ovat menettäneet lapsensa, tapahtuipa se 90 vuotta tai 2000 vuotta sitten tai nyt, tietävät, ettei ole sanoja sille, mitä menetys merkitsee ja miten jaksaa kulkea eteenpäin.

Nainin kaupungissa Jeesus osuu paikalle. Jeesus näkee naisen ja hänen käy naista sääliksi. Siksi Jeesus menee naisen luo. Ei siis siksi, että on opetettu, että erityisesti leskiä ja orpoja tulee auttaa. Jeesus menee naisen luo, koska tuntee myötätuntoa. Hän näkee, että naisella ei ole enää ketään; hän tietää, että jokainen tarvitsee jonkun. Se on hänen pelastava tekonsa.

Olennaista ei ole, mitä normien ja sääntöjen mukaan kuuluu tehdä, olennaista on toisen asemaan asettuminen. Tämän mukaan Suomessa on kuluneen vuoden aikana paljon toimittu, kun tänne on tullut ihmisiä sieltä, missä äidit nyt joutuvat itkemään poikiaan niin kuin täällä sisällissodan takia. On lähdetty vapaaehtoisesti apuun, myötätunnosta, ei velvoitteesta. Seurakunnissa tämä on ollut luontevaa; näin Jeesusta seurataan.

Juuri nyt myötätuntoinen taju toisen ihmisen tilanteesta tunnistaa sen huolen, pelon ja murheen, jota tänne tulleet kantavat läheisistään. Se on pelkoa Nainin lesken kohtalosta. Kun sen ymmärtää, on selvää, että perheiden yhteen saattamista tulee helpottaa, ei vaikeuttaa.

Nainin kaupungissa Jeesus ei aseta ehtoja. Hän ei kysy naiselta mitään. Emme tiedä oliko nainen rikas vai köyhä, millainen oli hänen uskonsa tai elikö hän kunnollista elämää. Myötätuntoa ja apua ei tarvinnut ansaita.

Jeesus ei myöskään laskelmoi seurauksista. Hän ei mieti, seuraako hankaluuksia, kun muut avuntarvitsijat kuulevat, mitä on tapahtunut. Hän ei pohdi vetovoimatekijöitä. On kyseessä kohdalle osunut tuskaa kantava ihminen ja se riittää.

Jeesus herättää pojan. Hän tekee ihmeen. Hän antaa äidille tämän pojan takaisin. Ihme tapahtuu äidin takia.

Hiljaisella tavalla vastaavia ihmeitä tapahtuu nytkin. Ajattelen sairaalan työtä, jossa moni äiti voi todeta lapsensa saaneen elämän, jonka pelkäsi jo menetetyt. Sekin työ tapahtuu kyselemättä, asettamatta ehtoja, vain siksi että kyseessä on ihminen, joka tarvitsee apua. Sekin on Jumalan työtä.

Nainin kaupungissa näin tapahtui yhdelle yksin jääneelle naiselle. Mutta Nainin kaupunkiin jäi leskiä, jotka itkivät poikiaan. Niin jäi 90 vuotta sitten Tampereella tai kirkonkylässä, jonne kauppias oli hankkinut radion. Niin jää nyt. Jää kysymyksiä, miksi näin piti käydä, miksei apu tullut minulle. Leskestä ja hänen pojastaankaan ei kerrota, mitä heille myöhemmin tapahtui. Ei tiedetä, kumpi joutui saattamaan toisen hautaan. Murhetta ja kuolemaa hekään eivät välttäneet.

Jeesus ei muuttanut todellisuutta toiseksi. Tässä todellisuudessa me elämme, tässä, jossa joudutaan menettämään läheisiä, jossa kannetaan surua, tuskaa ja ikävää. Tässä ihmisen on elettävä.

Jeesus pysähtyi hetken Nainin kaupungissa. Hän ei poistanut kuolemaa ja murhetta. Mutta hän osoitti sen valon ja lohdun joka on: Keskinäinen myötätunto, toisen asemaan asettuminen, toisen tuskan tunnistaminen. Ilman ehtoja, ilman ennakkokriteerejä. Vain siksi että olemme ihmisiä ja kuulumme toisillemme. Että kenenkään ei tarvitsisi jäädä yksin.

Jeesus jatkoi matkaansa Nainin kaupungista. Kauppiaan luona kirkonmenoja seuraava seurue lähti kotiinsa. Kohta tämäkin kirkko tyhjenee, radio ja televisio sammutetaan, alkaa toinen ohjelma. Voi kysyä, jäivätkö ihmiset siis silloin ja jäämmekö nyt vain keskenämme, omaan varaamme tekemään kaikkemme, että myötätunto olisi suurempi kuin välinpitämättömyys ja elämä kaikkia tuhovoimia vahvempi?

Luukkaan kohtaaus päättyy kuitenkin ihmisten ihmettelevään ylistykseen: Jumala on tullut kansansa avuksi. Ei siis vain, että Jumala kävi, näytti ihmeellisen voimansa, antoi esimerkin ja jatkoi matkaansa. Siinä miten Jeesus näki yhden murheellisen naisen paljastui, miten Jumala näkee ihmisen.

Kirkkotaiteen yksi puhuttelevimmista aiheista on kuin toisinto kohtauksesta Nainin kaupungissa, vaikka henkilöt ovat toiset. Se on Pieta, veistos jossa Maria pitää sylissään kuollutta poikaansa. Sama tuska, sama lohduttomuus, sama elämän käsittämättömyys kuin lukemattomilla äideillä. Siinä Jumala ei ole etäällä antamassa neuvoja, vaan itse mukana ihmisen tuskassa, keskellä syvintä lohduttomuutta. Niin Jumala on tullut kansansa avuksi, ei muuttamalla todellisuutta toiseksi, vaan astumalla sen keskelle.

Pieta on kuva todellisuuden ankaruudesta. Mutta Kristuksesta se ei ole viimeinen kuva.